

Naturvernforbundet
Hordaland

Statsforvaltaren i Vestland

sfvlpost@statsforvalteren.no

(kopi til saksbehandler Jorunn Fosse Fidjestøl)

Bergen, 5. februar 2024

Dette innspillet sendes på vegne av Naturvernforbundet Hordaland og BirdLife Norge avd. Hordaland.

Vedrørende klage på områdereguleringsplan for Hystadgardane

Merknad frå forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til vår klage (datert 1. august 2023) på områdereguleringsplanen for Hystadgardane. Klagen ble oversendt fra Stord kommune til Statsforvaltaren i Vestland den 6. oktober 2023. FNF Hordaland etterspurte status i saken den 19. januar, og vi fikk da til svar at vedtak i saken kunne påregnes i midten av februar – altså ganske snart. Etter å ha sett nærmere på oversendelsesbrevet (til Statsforvaltaren) fra Stord kommune, ønsker vi å komme med noen kommentarer, som vi ber om at legges på den aktuelle saken.

I dokument 2022/674-140 (datert 5. oktober 2023) – forslag til klagevedtak fremlagt av kommunedirektøren, som ble vedtatt av flertallet av *Utvalg for plan og utvikling* – vurderer kommunen det slik at områdeplanen ikke oppfyller kriteriene for når kommunen kan pålegge utbygger å innhente ny kunnskap. Med bakgrunn i forekomst av **naturverdier av nasjonal og vesentlig regional verdi innenfor planområdet** (verdier som helt «tilfeldigvis» ligger inne i *Artskart, Naturbase* osv.), mener vi det er åpenbart at planen oppfyller kriteriene for når kommune kan pålegge utbygger å innhente ny kunnskap. De tidligere registrerte naturverdiene indikerer jo nettopp at området har potensiale for store naturverdier, et potensiale som burde vært avklart gjennom feltkartlegging.

Kommunen hevder at eventuell innhenting av ny kunnskap i denne saken «ville vært presedensgivende, som ville ført til store konsekvenser for alle reguleringsplaner, og følgelig utviklinga av kommunen». Krav om innhenting av ny kunnskap om naturmangfold i plansaker må selvsagt vurderes fra sak til sak, og vil ikke få noen helst presedens som sådan. Det som skal gi presedens for kommunens praksis, er jo lovverket – der eksempelvis naturmangfoldloven § 8 pålegger kommunen (som planmyndighet) å sørge for at bl.a. planvedtak «så langt det er rimelig» skal «bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger». Vi kan ikke se at kommunen har hensyntatt naturmangfoldloven § 8 i tilstrekkelig grad i denne saken – tatt i betraktning alle funnene av bl.a.

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner
hordaland@fnf-nett.no | Tverrgt. 4-6, 5017 Bergen | 99 62 28 30
organisasjonsnummer 918 407 855 | www.fnf-nett.no/hordaland

truede arter som fra før «tilfeldigvis» har blitt gjort innenfor planområdet. Hvis ikke systematisk kartlegging av naturmangfold skal gjøres i dette tilfellet, må vi spørre i hvilke tilfeller dette i så fall skal gjøres. Ut fra kommunens argumentasjon, kan man få inntrykk av at innhenting av ny kunnskap om naturmangfold (dvs. feltkartlegging) *aldri* skal kreves i plansaker der det ikke blir utført konsekvensutredning. Dette stemmer åpenbart ikke – tatt i betraktning den praksisen man ser i andre kommuner.

Kommunen hevder videre at «med tanke på tallet artsobservasjoner er det vurdert at området er relativt godt kartlagt, og at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til å gjennomføre ei vurdering av nml. §§ 7–12». Antall artsobservasjoner sier åpenbart ingenting som helst om hvor godt et område er kartlagt. Her må vi også ta med at artsobservasjonene er gjort av ulike observatører og spredt over et stort tidsrom. Men igjen, at det ligger inne artsobservasjoner av flere truede arter i et område, viser at området har *potensiale*, og at kommunen her burde krevd en systematisk kartlegging av naturmangfoldet.

Når det gjelder for eksempel hule eiker (*utvalgt naturtype*), hevdes det av kommunens at disse «er tatt hensyn til ved at bestemmelsene setter krav om at eiketrær [...] skal merkes i plankart med tilhørende bestemmelser ved arbeidelse av detaljreguleringsplan(er)». Vi mener at dette ikke er godt nok. For det første må ikke de hule eiketrærne ses på isolert, men som del av naturen rundt – ikke minst siden de er hjem for svært mange ulike insekter, som selvsagt også er avhengige av naturen rundt et eiketre. For det andre ser vi altfor ofte at områdeplaner brukes som «brekkstang» for å kunne detaljregulere områder – slik som for eksempel tilfellet er for reguleringsplanen for Kokstaddalen i Bergen kommune (som ble opphevet av Statsforvalteren i Vestland i mai 2023), der både tiltakshaver og planmyndighet om igjen og om igjen viser til at detaljreguleringsplanen er i tråd med overordnet områdeplan, og at den derfor bør godkjennes, selv om den for eksempel ikke i det hele tatt hensyntar de mange myrområdene innenfor planområdet – utbyggingen av myrer begrunnes da for en stor del med at reguleringsplanen er i tråd med overordnet områdeplan.

Kommunen hevder videre at området blir «sett på som artsfattig», samt at «tap av beitemark i området er et faktum som mest sannsynlig har påvirket og mulig ført til tap av lodneføllblom og sprikepiggrø». Vi etterspør faglige begrunnelser for disse påstandene.

I denne saken er det imidlertid ikke bare kunnskapsgrunnlaget det er god grunn til å klage på; vi kan nemlig ikke finne noe sted i sakspapirene at kommunen har gjort de vurderinger som naturmangfoldloven § 7, jf. §§ 8–12, krever.

Lovens krav til at kommunen, som planmyndighet, gjør transparente og etterprøvbare vurderinger i denne type vedtak (dvs. vedtak som gir tillatelse til ødeleggelse og forringelse av store naturområder), burde være godt kjent for kommunen – krav som relativt nylig også har blitt presisert og understreket av Sivilombudet i to nylige uttalelser til reguleringsplaner (fv. 561 Kolltveit–Ågotnes¹ og Nye Veavågen skole²). Med mindre vi har oversett noe viktig i saken, fremstår det her åpenbart at kommunen ikke har gjort de vurderingene som den her er pålagt etter loven. Det er naturligvis ikke plankonsulentene som skal gjøre vurderingene, det er planmyndigheten, og planmyndigheten *alene*, som skal gjøre disse vurderingene.

¹ <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/mangelfull-vurdering-etter-naturmangfoldloven-reguleringsplan-for-ny-fylkesveg/>

² <https://www.sivilombudet.no/uttalelser/detaljregulering-for-nye-veavagen-skole-klageinstansens-provingsplikt-og-betydningen-av-nye-opplysninger-som-tilkommer-etter-kommunens-vedtak/>

I dokumentet som inneholder forslag til innstilling om vedtak av reguleringsplanen under andregangs behandling i *Utvalg for plan og utvikling* (9. mars 2023) (dok. 2022/674 – 612/2023) viser kommunen, under rådmannen sin kommentar til FNF Hordaland sin høringsuttalelse (side 15), ganske tydelig at de har misforstått naturmangfoldlovens § 7. Kommunen skriver bl.a. (vår utheving): «ABO skriver at sett ut fra gjeldende plansituasjon og behov for sentrumsnære boligområder med andre botypologier, eldre registreringsdato og tap av beitemark i området, **vekter vi ev. tap av lodneføllblom og sprikepiggrø som akseptabelt.** [...] Rådmannen viser også til at Statsforvalteren i Vestland ikke har kommentert at vurderingene er mangelfulle». Kommunen har her altså overlatt vurderinger og avveininger – som de skal gjøre selv – til plankonsulenten. Dette bryter utvilsomt med naturmangfoldloven og de krav som der stilles til planmyndigheten.

Til slutt tar vi med at det at Statsforvalteren ikke har vist til at kommunens vurderinger er mangelfulle, ikke betyr noe i denne sammenhengen. Det er – slik vi forstår det – ikke statsforvalterens oppgave å gå dypt ned i jussen i alle reguleringsplaner – det er kommunens egen oppgave og plikt å se til at planer som vedtas er i tråd med lovverket. Når det er sagt, er det imidlertid statsforvalterens oppgave å utføre en juridisk godt forankret klagebehandling når kommunens vedtak blir påklaget.

Vi ber om at Statsforvalteren tar kontakt hvis de trenger kopi av de dokumentene som vi her henviser til. Vi imøteser et vedtak i saken snart.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene. Per i dag er det tolv organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krets av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 47 000 medlemmer i fylket.